

STATUTUL ACADEMIEI ROMÂNE^{*}

Capitolul I

Dispoziții generale

Art. 1. — Academia Română, cel mai înalt for științific și cultural al țării, reunește personalitățile de o deosebită valoare ale științei, tehnicii, învățământului, culturii și artei române.

Art. 2. — Academia Română funcționează autonom și este finanțată de la bugetul de stat.

Art. 3. — Academia Română își întemeiază întreaga activitate pe principiul promovării adevăratelor valori, contribuind la dezvoltarea pe baze democratice a științei și culturii române, la afirmarea lor pe plan național și internațional.

Art. 4. — Academia Română desfășoară următoarele activități:

- a) stabilește normele de ortografie ale limbii române;
- b) face cercetări, în principal, fundamentale și avansate în unitățile ei proprii;
- c) colaborează în domeniul cercetării științifice cu alte instituții din țară; de asemenea, participă la elaborarea și desfășurarea unor programe naționale de cercetare;
- d) organizează dezbateri, consfătuiri, manifestări științifice naționale și manifestări științifice internaționale.

^{*} Text adoptat în Adunarea Generală extraordinară din 2 februarie 1990 și unele modificări făcute în adunările generale din 10 septembrie 1991, 18 decembrie 1991, 12 martie 1992, 21—22 aprilie 1993 și 12—13 noiembrie 1993.

9) *Incheiate acorduri și colaborează în domeniul cercetării științifice cu academii și cu instituții similare din alte țări;*
f) asigură participarea membrilor Academiei Române și a cercetătorilor din unitățile proprii la manifestări științifice naționale și internaționale;

g) sprijină participarea cercetătorilor din alte instituții decât ale Academiei Române la manifestări științifice internaționale, pe baza acordurilor încheiate cu parteneri străini.

Capitolul II

Secțiile și membrii Academiei Române

Art. 5. — Academia Română are următoarele secții:

- I. Secția de filologie și literatură
- II. Secția de științe istorice și arheologie
- III. Secția de științe matematice
- IV. Secția de științe fizice
- V. Secția de științe chimice
- VI. Secția de științe biologice
- VII. Secția de științe geonomice
- VIII. Secția de științe tehnice
- IX. Secția de științe agricole și silvice
- X. Secția de științe medicale
- XI. Secția de științe economice, juridice și sociologie
- XII. Secția de științe filosofice, psihologice și pedagogice
- XIII. Secția de arte, arhitectură și audio-vizual
- XIV. Secția de știința și tehnologia informației

Art. 6. — Membrii Academiei Române sunt: membri titulari, membri corespondenți și membri de onoare.

Art. 7. — Membrii Academiei Române sunt aleși dintre oameni de știință și cultură de înaltă ținută morală și cetățenească, care s-au distins prin lucrări originale de mare valoare.

Membrii titulari se aleg dintre membrii corespondenți. Membrii titulari au dreptul să poarte titlul de „academician”.

Art. 8. — Membrii titulari și membrii corespondenți ai Academiei Române contribuie la dezvoltarea științei și culturii românești și universale. Ei prezintă anual secției din care fac parte informații asupra activității lor științifice și culturale.

Art. 9. — Academia Română poate alege membri de onoare din rândul personalităților științifice, culturale și artistice de prestigiu, din străinătate.

De asemenea, Academia Română poate alege, la propunerea Președintelui și prin votul secret al Adunării Generale, membri de onoare din rândul unor personalități din țară, precum și al unor persoane care sprijină, în mod substanțial, prin donații, activitatea Academiei Române. Aceștia pot participa la adunările generale ale Academiei, fără a avea drept de vot.

Art. 10. — Academia Română are un număr de maximum 181 de membri titulari și membri corespondenți.

Numărul membrilor corespondenți sub vârsta de 65 ani va fi de cel puțin 30% din numărul total al membrilor titulari și membrilor corespondenți.

Art. 11. — Membrii Academiei Române se aleg de Adunarea Generală pe baza propunerilor prezentate de instituții de cercetare, de învățământ, de unități de producție, de instituții de cultură, precum și de membrii Academiei.

Propunerile sunt examinate de membrii secțiilor Academiei. Lista candidaților propuși de o secție se stabilește prin vot secret, cu majoritatea de 2/3 din numărul membrilor titulari ai secției pentru alegerea de noi membri titulari, respectiv din numărul total al membrilor secției, pentru alegerea de noi membri corespondenți.

Adunarea Generală, pe baza prezentării activității candidaților de președintele secției, alege, prin vot secret, în condițiile articolului 47, pe noi membri ai Academiei Române.

Art. 12. — Pentru alegerea membrilor de onoare din străinătate ai Academiei Române, propunerile se fac de Președinte,

cu acordul secției de specialitate și se supun spre aprobare prin votul secret al Adunării Generale.

Art. 13. — Membrii titulari și membrii corespondenți ai Academiei Române au îndatorirea de a participa la adunările generale, la ședințele secției, precum și la activitatea unităților proprii și a comisiilor Academiei din care fac parte.

Art. 14. — Membrii titulari și membrii corespondenți ai Academiei Române primesc indemnizații lunare stabilite de Guvern.

Art. 15. — Academia Română asigură membrilor ei titulari și membrilor corespondenți gratuitate în călătoriile pe căile ferate române.

Art. 16. — Academia Română conferă diplome și insigne membrilor ei.

Capitolul III

Organizarea Academiei Române

Art. 17. — Academia Română are: secții, filiale, uniți de cercetare, comisii, comitete naționale, Biblioteca Academiei Române și Editura Academiei Române, Casa Oamenilor de Știință, Fundația „M. H. Elias” și alte fundații.

Art. 18. — Secțiile Academiei Române sunt conduse de către un președinte ales pe o perioadă de 4 ani, dintre membrii titulari, prin votul secret al tuturor membrilor secției.

Secțiile pot să-și constituie birouri formate din: președintele secției, un secretar științific, membru al secției, și 2—3 membri ai secției aleși, de asemenea, prin votul tuturor membrilor secției.

Art. 19. — Secțiile Academiei au următoarele atribuții: se intrunesc periodic, cel puțin o dată pe lună, și dezbătut în principal probleme științifice, precum și orice alte chestiuni care interesează activitatea secției, luând hotărâri cu majoritatea absolută a tuturor membrilor secției;

— stimulează, coordonează și analizează anual activitatea unităților științifice ale Academiei Române din profilul secției;

— organizează manifestări științifice și hotărâsc asupra publicării comunicărilor în „Memoriile științifice ale Academiei Române”;

— îndrumă activitatea comitetelor de redacție ale revistelor Academiei Române a căror editare este în atribuțiile secției;

— analizează și avizează ofertele și manuscrisele lucrărilor din profilul secției ce urmează a fi publicate de Editura Academiei Române;

— primesc, anual, informații din partea membrilor secției cu privire la activitatea desfășurată;

— avizează participarea la manifestările științifice internaționale din profilul secției;

— analizează modul cum se realizează prevederile din acordurile încheiate de Academia Română cu instituții similare din alte țări, în ramura științifică de profil a secției;

— selectează și propun lucrările de valoare pentru a fi distinse cu premii anuale ale Academiei Române, acordând priorități tineretului;

— avizează proiectul planului de apariții al Editurii Academiei Române în domeniul lor de preocupări.

Art. 20. — Președintele secției organizează, îndrumă și controlează întreaga activitate a secției. În acest scop are următoarele atribuții:

— convoacă și conduce ședințele secției;

— ia măsurile necesare executării hotărârilor luate în aceste ședințe și urmărește realizarea lor;

— urmărește și îndrumă activitatea comitetelor de redacție ale revistelor a căror editare este în sarcina secției;

— informează membrii secției asupra activității biroului secției și supune ratificării secției hotărârile luate de birou;

— prezintă Președintelui Academiei Române informații asupra activității secției;

— reprezintă secția în toate relațiile ei.

Art. 21. — Filialele Academiei Române sunt uniți cu personalitate juridică, finanțate de la bugetul de stat.

Art. 22. — Filialele Academiei Române pot fi înființate prin hotărâri ale Adunării Generale a membrilor Academiei.

Art. 23. — Filialele Academiei Române sunt formate din membrii Academiei din regiunea în care înființează filiala.

Art. 24. — Filiala este condusă de un președinte ales dintre membrii titulari prin vot cu majoritatea absolută a tuturor membrilor filialei.

Filialele își constituie birouri formate din: președintele filialei, un secretar științific, membru al Academiei, și 2—3 membri ai filialei aleși de toți membrii filialei, prin vot, cu majoritatea absolută.

Art. 25. — Filialele Academiei Române au următoarele atribuții:

— se intrunesc, cel puțin o dată pe lună, și dezbăt în principal probleme științifice, precum și orice alte chestiuni care interesează activitatea filialei;

— stimulează, coordonează și analizează anual activitatea unităților Academiei Române din regiunea în care înființează filiala;

— organizează dezbateri, ședințe de comunicări și alte manifestări științifice.

Art. 26. — Unitățile proprii prin care Academia Română își desfășoară activitatea sunt: unități de cercetare (institute, centre, grupuri de lucru), comisii ale Academiei Române, comitete naționale, Biblioteca Academiei, Editura Academiei și alte unități din țară și din străinătate (fundații, muzee, școli etc.).

Art. 27. — Înființarea și desființarea unităților proprii ale Academiei Române se hotărăște de Adunarea Generală, cu avizul Guvernului.

Art. 28. — Unitățile de cercetare ale Academiei Române au îndatorirea să rezolve problemele prevăzute în planul lor de activitate, aprobat de Președintele Academiei, cu avizul secției de specialitate și să contribuie la dezvoltarea științei și culturii în țara noastră.

Art. 29. — Institutele și centrele de cercetare ale Academiei Române sunt conduse de un director, ajutat după caz de un director adjunct, precum și de consiliul științific.

Confirmarea în funcție o face Președintele Academiei, la propunerea Secțiilor de specialitate, ca urmare a concursului organizat conform legii și Statutului Academiei Române.

Art. 30. — Directorul are următoarele atribuții:

— să elaboreze, împreună cu consiliul științific, planul de cercetare științifică al unității și să-l supună secției științifice de specialitate a Academiei Române spre analiză și avizare;

— să organizeze, să coordoneze și să controleze desfășurarea activității din unitatea pe care o conduce, astfel încât să asigure realizarea în condiții optime a planului de cercetare;

— să prezinte anual secției științifice de specialitate a Academiei Române rapoarte de activitate.

Art. 31. — Consiliul științific se compune din președinte, un vicepreședinte, secretarul științific și un număr de membri aleși potrivit regulamentului de funcționare a unităților de cercetare. Directorul este președintele consiliului științific. Membrii Academiei Române, care lucrează în unitatea științifică, directorul adjunct științific, secretarul științific și șefii compartimentelor de cercetare sunt de drept membri ai consiliului științific.

— Membrii Academiei Române pot fi — după pensionare — directori onorifici de institut sau președinți onorifici ai consiliilor științifice în institutele în care au activat sau în alte institute de specialitate.

Membrii Academiei Române sunt de drept membri ai consiliilor științifice în institutele în care au lucrat sau în alte institute de profil, cu recomandarea secției de specialitate a Academiei Române.

Art. 32. — Academia Română, institutele și centrele de cercetare ale Academiei pot, în condițiile stabilite de lege, să acorde titluri științifice.

Art. 33. — Institutele și centrele de cercetare ale Academiei Române promovează personalul științific prin acordare de grade științifice, în condițiile prevăzute de lege.

...la poartă, acordă burse, prin
a cercetătorilor din unitățile proprii.

Academia Română poate angaja temporar cercetători străini.

Art. 35. — În cadrul Academiei Române pot funcționa, pe lângă Preziulul Academiei sau pe lângă secțiile Academiei, comisii permanente sau temporare pe probleme științifice și comitete naționale de afilieri la organisme științifice internaționale. Comisiile științifice și comitetele naționale se înființează prin hotărâri ale Preziulului Academiei, cu avizul secțiilor de specialitate.

Comisiile prezintă anual rapoarte de activitate Preziulului Academiei.

Art. 36. — Academia Română are o bibliotecă proprie denumită „Biblioteca Academiei Române”, cu personalitate juridică, finanțată de la bugetul de stat. În structura ei, Biblioteca Academiei are o unitate centrală la București și o rețea de unități la filialele Academiei Române, precum și în unitățile de cercetare ale acesteia.

Art. 37. — Biblioteca Academiei Române are următoarele atribuții:

— exercită dreptul de depozit legal pentru tipăriturile de toate categoriile;

— colectionează, păstrează, organizează și pune în valoare fondul național de tipărituri, manuscrise și alte documente de valoare științifică și culturală;

— asigură informarea și documentarea științifică necesare, cu prioritate, pentru membrii Academiei și pentru unitățile proprii ale Academiei Române;

— efectuează cercetări în domeniul bibliologiei și documentării;

— face schimburi de publicații cu biblioteci, instituții și societăți științifice din străinătate;

— coordonează activitatea bibliotecilor din rețeaua Academiei Române.

Art. 38. — Biblioteca Academiei Române este condusă de un director, ajutat de un director adjuncț, numiți de Preziulul Academiei.

Art. 39. — Biblioteca Academiei Române are următoarele atribuții:

— îndrumarea unui consiliu științific alcătuit dintr-un președinte, un vicepreședinte, câte un delegat, membru al Academiei, din partea fiecărei secții științifice a Academiei, directorul și directorul adjuncț al bibliotecii. Componenta consiliului științific se aprobă de Preziulul Academiei.

Art. 40. — Academia Română are o editură proprie, denumită „Editura Academiei Române”, cu personalitate juridică, finanțată de la bugetul de stat.

Editura Academiei Române asigură editarea de opere științifice de înalt nivel sau de mare utilitate, lucrări originale, tratate, monografii și publicații periodice. Se va acorda prioritate lucrărilor membrilor Academiei Române.

Planul editorial anual se întocmește de Editura Academiei Române și se aprobă de Preziulul Academiei.

Editura Academiei Române poate avea o unitate poligrafică și litografie proprie.

Art. 41. — Editura Academiei Române este condusă de un director, ajutat de un director adjuncț și de un redactor șef, numiți de Preziulul Academiei.

Art. 42. — Editura Academiei Române funcționează sub îndrumarea unui consiliu editorial format dintr-un președinte, un vicepreședinte, câte un delegat, membru al Academiei, din partea fiecărei secții științifice a Academiei, directorul, directorul adjuncț și redactorul șef al Editurii. Componenta consiliului editorial se aprobă de Preziulul Academiei.

Consiliul editorial are obligația de a analiza activitatea editorială și propune Preziulului Academiei măsuri pentru continuarea îmbunătățirii.

Art. 43. — Fiecare publicație periodică a Academiei Române are un comitet de redacție. Membrii comitetului de redacție sunt numiți de Preziulul Academiei, la propunerea secțiilor științifice de specialitate, dintre membrii Academiei și alți specialiști.

Comitetele de redacție răspund față de secția de specialitate a Academiei Române de nivelul științific al publicațiilor periodice și se îngrijesc de apariția lor la timp.

*Art. 44. — Academia Română are un aparat propriu înca-
drat cu personal științific de specialitate, personal tehnic și ad-
ministrativ-gospodăresc.*

Numărul și structura personalului din aparatul propriu se
stabilesc de Adunarea Generală a membrilor Academiei, cu avi-
zul Guvernului.

Statutele de funcțiuni pentru unitățile proprii de cercetare,
avizate de secțiile de specialitate, se aprobă de Președintele Aca-
demiei Române.

*Art. 45. — Academia Română poate primi donații care
servesc scopurilor sale (spații de cercetare, documente, cărți,
colecții de valoare științifică, artistică și altele).*

Capitolul IV

Organele de conducere ale Academiei Române

*Art. 46. — Organul suprem de conducere al Academiei Ro-
mâne este Adunarea Generală. Ea este formată din membrii
titulari și membrii corespondenți ai Academiei Române.*

Adunarea Generală are următoarele atribuții:

- aprobă darea de seamă anuală și planul de activitate
pe anul următor;
- stabilește liniile directoare ale întregii activități a Aca-
demiei Române;
- primește discursurile de recepție ale membrilor titulari
ai Academiei Române;
- decernază, în ședințe solenue, premiile anuale acor-
date de Academia Română;
- aprobă înființarea, desființarea sau restructurarea unor
unități proprii;
- alege membrii Academiei Române;

*— alege, dintre membrii titulari, președintele, vicepre-
ședintele și secretarul general ai Academiei Române.*

*Art. 47. — Adunarea Generală ai membrilor Academiei
Române se constituie legal în prezența a cel puțin 2/3 din numărul
total de membri, fără a se lua în calcul membrii Academiei Ro-
mâne în vârstă de peste 80 de ani absolți. Hotărârile se iau cu
majoritatea absolută a voturilor din numărul total al membrilor
prezenți.*

Pentru alegerea membrilor titulari și membrilor corespon-
denți ai Academiei Române, hotărârile se iau prin vot secret, cu
majoritatea absolută a voturilor membrilor titulari prezenți.
Președintele, vicepreședintele și secretarul general se aleg de Adu-
narea Generală.

*Art. 48. — Adunarea Generală se întrunește în sesiuni or-
dinate o dată pe an și în sesiuni extraordinare, ori de câte ori
este nevoie.*

Adunarea Generală este convocată de președinte, la ini-
țiativa Președintelui Academiei sau la cererea a cel puțin unui treimi
din numărul total al membrilor titulari și membrilor corespon-
denți ai Academiei Române.

*Art. 49. — Organul de conducere al Academiei Române,
între două întruniri ale Adunării Generale, este Președintele Aca-
demiei Române.*

Președintele Academiei Române este format din președinte, 4
vicepreședinți, secretarul general, președintele secțiilor științifice
și președintele filialelor Academiei Române.

Președintele Academiei Române se întrunește trimestrial și
ori de câte ori este nevoie.

*Art. 50. — Președintele Academiei Române organizează, în-
drumă și coordonează întreaga activitate a Academiei și la ho-
tărâri în toate problemele științifice și organizatorice, având
următoarele atribuții:*

— ia măsuri corespunzătoare realizării în bune condiții a
planurilor de cercetare științifică aprobate de Adunarea Gene-
rală pentru unitățile proprii ale Academiei Române și, urmă-
rește realizarea lor;

— Înlănțuirea consiliilor ale Academiei Române și comitete naționale;

— aprobă planul editorial al Editurii Academiei Române;
— asigură publicarea prin Editura Academiei Române a „Analelor Academiei Române” și a „Memoriilor” secțiilor științifice;

— aprobă propunerile secțiilor științifice pentru premiile anuale ale Academiei Române, urmărind stimularea creației științifice, culturale și artistice, cu prioritate a tinereții;

— stabilește relații științifice cu academiile și instituțiile similare din străinătate și hotărăște cu privire la afilierea Academiei Române la organisme științifice internaționale;

— convoacă sesiunile Adunării Generale;

— prezintă Adunării Generale rapoarte anuale asupra activității Academiei Române și planuri de activitate pe anul următor.

Art. 51. — Ședințele Prezidiului Academiei se țin legal cu 2/3 din numărul membrilor săi, iar hotărârile se iau cu majoritatea absolută a tuturor membrilor Prezidiului.

Art. 52. — Organul de conducere al Academiei între întrunirile Prezidiului Academiei este Biroul Prezidiului Academiei Române.

Biroul Prezidiului Academiei Române se întrunește lunar și ori de câte ori este nevoie.

Hotărârile Biroului sunt executorii și se supun ratificării Prezidiului la prima sa ședință.

Art. 53. — Președintele Academiei Române reprezintă Academia în relațiile ei cu Guvernul și cu instituții din țară și din străinătate.

În executarea atribuțiilor sale și pentru îndeplinirea hotărârilor Prezidiului, președintele Academiei Române emite decizii pe baza Statutului și a legilor în vigoare.

Art. 54. — Vicepreședintele și secretarul general al Academiei Române ajută pe președintele Academiei în exercitarea atribuțiilor sale și-l înlocuiesc în lipsă, conform delegației date de președinte.

Art. 55. — Biroul Prezidiului, compus din președinte, vicepreședinte și secretarul general al Academiei, este organul executiv al Prezidiului Academiei Române.

Art. 56. — Atribuțiile membrilor Biroului Prezidiului Academiei Române se stabilesc de către acesta.

Art. 57. — Alegerea președintelui Academiei Române, a vicepreședintelui și a secretarului general se face pe o perioadă de 4 ani.

Președintele și vicepreședintele pot fi realeși o singură dată pe durata unui nou mandat, dar nu în continuarea celui precedent.

Dacă mandatul președintelui, al unui vicepreședinte sau al secretarului general încetează înainte de împlinirea celor 4 ani, alegerea în locul vacant se va face pentru o perioadă de 4 ani.

Capitolul V

Dispoziții finale

Art. 58. — Regulamentele de funcționare a unităților Academiei Române, precum și de desfășurare a altor activități prevăzute în prezentul Statut se aprobă de Prezidiul Academiei.

Art. 59. — Prezentul Statut poate fi modificat de Adunarea Generală, la propunerea Prezidiului Academiei Române sau a unei treimi din numărul total al membrilor Academiei.

Propunerile se fac cu cel puțin 15 zile înainte de data începerii sesiunii Adunării Generale.

Modificarea Statutului se face numai cu majoritatea absolută a voturilor din numărul total al membrilor titulari și membrilor corespondenți ai Academiei Române.

Art. 60. — Adunarea Generală a Academiei Române poate exclude din rândurile sale pe acei membri care au desfășurat

activități potrivnice intereselor țării și poporului român, dovedite și recunoscute public.

Art. 61. — Vârsta limită până la care pot funcționa:

a) președintele, vicepreședinții și secretarul general este de 75 de ani;

b) ceilalți membri ai Prezidiului (președinții de secție și de filiale) este de 80 de ani.

Președintele, vicepreședinții și secretarul general vor avea locul de muncă de bază în cadrul Academiei Române.